

Gjør kloke valg for apotekfarmasøyter

Norges Farmaceutiske Forening

versjon 1.0 pr august 2020

1) Unngå å ekspedere større mengder legemidler enn det som forventes brukt.

Begrunnelse:

For å unngå overforbruk av legemidler og/eller at legemidler blir stående ubrukt og må kasseres, bør man unngå å ekspedere større mengde legemidler enn det som forventes brukt uavhengig om det er på hvit eller blå resept.

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler mv. (blåreseptforskriften) § 7. Forskrivning og utlevering fra apotek og bandasjist, 2.ledd:

Det må likevel ikke utleveres produkter for mer enn tre måneders forbruk om gangen. Ved lengre utenlandsopphold kan det likevel utleveres produkter for inntil ett års forbruk om gangen.

Minste pakning/ én måneds forbruk e.l. bør vurderes ved oppstart av behandlingen, dersom det er usikkert hvor lenge behandlingen skal foregå. Ved oppstart av ny langtidsbehandling kan det, dersom pasient og foreskrivende lege finner det formålstjenlig, relativt raskt oppstå endringer i dose, formulering eller legemiddel.

2) Unngå å anbefale hostedepende eller slimløsende medisiner til barn* med hoste eller pustebesvær

Begrunnelse:

Hoste og slimproduksjon kan være det første tegn på sykdom i luftveiene eller lungene, men hoste er en normal forsvarsmekanisme. Slimløsende og hostedepende medisiner gir ingen, eventuelt liten, behandlingmessig fordel. De kan gi bivirkninger, dels alvorlige, og øke risiko for overdose hvis de kombineres med andre medisiner.

Kilde: <https://www.legeforeningen.no/kloke-valg/anbefalinger/fagmedisinske-anbefalinger/norsk-barnelegeforening/unnga-hostedepende-eller-slimlosende-medisiner-til-barn-med-hoste-eller-pustebesvar/>

Sjekk lenken for referanser.

*) Med barn menes fra 0-12 år.

3) Fraråd bruk av reseptfrie legemidler/medisinsk utstyr* til egenomsorg utover 7-10 dager, dersom ikke annet er spesifisert i pakkingsvedlegget/brukerveiledningen.

Bakgrunn:

Egenomsorg er når pasienten/kunden forebygger og behandler plager og sykdommer, med eller uten bruk av reseptfrie legemidler, medisinsk utstyr o.l.

De fleste legemidler uten resept er beregnet for egenbehandling i inntil 7-10 dager. Dersom pasienten/kunden fortsatt har plager må det vurderes om annet helsepersonell (lege, tannlege) bør oppsøkes - dersom ikke annet er spesifisert i pakkingsvedlegget/brukerveiledningen. Det finnes imidlertid unntak for eksempel bruk av laktulose forebyggende mot forstoppelse.

Overforbruk av reseptfrie legemidler kan føre til bivirkninger som til forveksling kan ligne på symptomer egnet for egenomsorg.

Aktuelle eksempler:

- Medikamentoverbrukshodepine (MOH, medikamentindustert-, rebound hodepine) ved langvarig bruk av reseptfrie smertestillende tabletter/kapsler

<https://nevrologi.legehandboka.no//handboken/sykdommer/hodepine/sekundare-hodepiner/medikamentoverbrukshodepine-moh/>

https://www.uptodate.com/contents/medication-overuse-headache-etiology-clinical-features-and-diagnosis?search=medication%20overuse%20headache&source=search_result&selectedTitle=1~93&usage_type=default&display_rank=1

- Tett nese ved langvarig bruk av slimhinneavsvellende neseppray

<https://helsenorge.no/legemidler/neseppray>

https://relis.no/Aktuelt/Arkiv/2015/Avhengighet_av_neseppray/

- Rebound hypersekresjon ved seponering etter langvarig bruk av protonpumpehemmere

https://www.legemiddelhandboka.no/L12.3.2/Legemidler_ved_mage-og_tarmsykdommer

*) Med medisinsk utstyr menes i denne sammenheng legemiddelliknende produkter klassifisert som medisinsk utstyr.

4) Anbefal å avvente uthenting av antibiotika på vent-og-se-resepter samme dag som de er forskrevet

Begrunnelse:

En vent-og-se-resept er en antibiotikaresept som legen leverer til pasienten sammen med en muntlig og/eller skriftlig oppfordring om å vente et visst antall dager med å hente ut resepten.

Ved sinusitt og otitt kan for eksempel behandlende lege be pasienten vente til symptomene har vart i henholdsvis syv og tre døgn

<https://www.antibiotika.no/vent-og-se-resept/>

For å unngå at ubrukt antibiotika blir stående, med eventuell risiko for senere egenbehandling og fare for antibiotikaresistens, bør det oppfordres til å avvente før antibiotika på vent-og-se-resept er hentet ut.

5) Unngå å anbefale snarlig legebesøk, ved god allmenntilstand, for å få antibiotika for «vent og se»-symptomer

Begrunnelse:

Symptomer på urinveisinfeksjoner, bihulebetennelse, øyebetennelser og ørebetennelser kan gå over av seg selv etter et par dager. Be kunden se an symptomene et par dager før vedkommende tar kontakt med lege – dersom allmenntilstanden er god, evt. at barnet er over ett år og ikke er såkalt ørebarn.

Barn under ett år og ørebarn anbefales oftest antibiotika straks. Et ørebarn er et barn med tre eller flere akutte mellomørebetennelser på et halvt år eller minst fire i løpet av ett år.

<https://www.antibiotika.no/nar-er-det-nodvendig-med-antibiotika/>